

قرارداد نامی تحویل آتی

اسماعیل فرهمند حسن آبادی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قراردادهای تحویل آتی

تالیف:

اسماعیل فرهمند حسن آبادی

انتشارات موجک

سرشناسه: فرهمند حسن آبادی، اسماعیل، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور: قراردادهای تحویل آتی / تالیف اسماعیل فرهمند حسن آبادی.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۹۴ ص.
شابک: ۸-۰۷-۸۷۹۹-۶۰۰-۹۷۸، ۱۷۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: معاملات آتی سهام-- ایران
موضوع: Single stock futures-- Iran
موضوع: بورس -- ایران
موضوع: Stock exchanges -- Iran
رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ق۴/ف۴/۶۰۴۱HG
رده بندی دیویی: ۳۳۲/۶۴۵۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۰۶۳۱۲

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ کانال: telegram.me/mojak1
تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۶ - ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۳ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳
ایمیل: mojakpublication@yahoo.com
سایت: www.mojak.ir

عنوان: قراردادهای تحویل آتی
تالیف: اسماعیل فرهمند حسن آبادی
طراح جلد: سیده زهرا روشنایی
مشخصات ظاهری: ۹۴ صفحه، قطع وزیری
چاپ اول: بهار ۱۳۹۶، تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
قیمت: ۱۷۰۰۰۰ ریال، شابک: ۸-۰۷-۸۷۹۹-۶۰۰-۹۷۸
حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

بخش اول: قراردادهای تحویل آتی ۱

فصل اول: اختیار معامله ۳

۱-۱ مقدمه ۳

۲-۱ تعریف مشتقات ۳

۳-۱ تعریف اختیار معامله ۴

۴-۱ انواع و اقسام اختیار معامله ۴

۱-۴-۱ اختیار معامله با توجه به نوع معامله ۴

۲-۴-۱ اختیار معامله با توجه به نحوه اعمال ۴

۵-۱ تقسیم‌بندی اختیار معامله در بورس‌های معتبر ۵

۱-۵-۱ معامله سهام ۵

۲-۵-۱ اختیار معامله شاخص ۵

۳-۵-۱ اختیار معامله اوراق قرضه ۵

۴-۵-۱ پیمان‌های آتی ۶

۵-۵-۱ اختیار معامله ارز ۶

فصل دوم: قرارداد تحویل آتی ۷

۱-۲ تعریف قرارداد تحویل آتی ۷

۲-۲ اصطلاحات رایج در قراردادهای آتی ۹

- ۹-۲-۱ اتاق پایاپای ۹
- ۱۰-۲-۲ حساب ودیعه ۱۰
- ۱۱-۲-۳ نکول ۱۱
- ۱۱-۲-۴ موقعیت تعهدی خرید (فروش) ۱۱
- ۱۱-۲-۵ موقعیت تعهدی باز ۱۱
- ۱۱-۲-۶ تسویه فیزیکی ۱۱
- ۱۲-۲-۷ تسویه نقدی ۱۲
- ۱۲-۳-۳ تاریخچه شروع معاملات آتی ۱۲
- ۱۳-۲-۴ دسته‌بندی قراردادهای آتی ۱۳
- ۱۳-۲-۴-۱ قراردادهای تحویل آتی اختصاصی ۱۳
- ۱۴-۲-۴-۲ قراردادهای تحویل آتی قابل معامله ۱۴
- ۱۴-۲-۵ انواع قرارداد آتی ۱۴
- ۱۴-۲-۵-۱ قرارداد آتی نرخ ارز ۱۴
- ۱۵-۲-۵-۲ قرارداد آتی نرخ سود ۱۵
- ۱۵-۲-۵-۳ قرارداد آتی اوراق بهادار ۱۵
- ۱۵-۲-۵-۴ قرارداد آتی روی کالاها ۱۵

۱۷- فصل سوم: ویژگی قراردادهای تحویل آتی ۱۷

- ۱۷-۳-۱ مشکلات قرارداد در بازار قرارداد آتی ۱۷
- ۱۷-۳-۲ ویژگی‌ها و شرایط قراردادهای آتی ۱۷
- ۱۸-۳-۳ شیوه تهاتر قراردادهای تحویل آتی ۱۸
- ۱۸-۳-۳-۱ تهاتر از طریق تعدیل روزانه موقعیت سرمایه‌گذاری ۱۸
- ۱۹-۳-۳-۲ تهاتر از طریق انجام معاملات خنثی‌کننده ۱۹
- ۱۹-۳-۳-۳ تهاتر معاملات از طریق تحویل ۱۹
- ۱۹-۳-۳-۴ تهاتر از طریق تسویه نقدی ۱۹

- ۳-۴ انواع معامله کنندگان بازار آتی ۱۹
- ۳-۴-۱ پوشش دهندگان ۱۹
- ۳-۴-۲ سفته‌بازان یا بورس‌بازان ۲۰
- ۳-۴-۳ آربیتراژ کنندگان ۲۰
- ۳-۵ کاربرد قراردادهای تحویل آتی ۲۱
- ۳-۵-۱ استراتژی فروش قرارداد تحویل آتی ۲۱
- ۳-۵-۲ استراتژی خرید قرارداد تحویل آتی ۲۲
- ۳-۶ قراردادهای تحویل آتی و انواع قراردادهای اسلامی مشابه آن ۲۳
- ۳-۶-۱ قرارداد تحویل آتی بعنوان عقد غیر معین (تعهد به بیع) ۲۳
- ۳-۶-۲ قرارداد تحویل آتی بعنوان عقد بیع ماجل ۲۴
- ۳-۶-۳ قرارداد تحویل آتی بعنوان عقد صلح ۲۴
- ۳-۷ مزایای معاملات آتی ۲۵
- ۳-۷-۱ پوشش ریسک ۲۵
- ۳-۷-۲ تضمین معاملات توسط اتاق پایاپای بورس ۲۵
- ۳-۷-۳ استفاده از اهرم مالی ۲۶
- ۳-۷-۴ نقد شوندگی بالای معاملات ۲۶

۲۷ فصل چهارم: اوراق بهادار

- ۴-۱ دسته‌بندی اوراق بهادار ۲۷
- ۴-۱-۱ دسته‌بندی اوراق بهادار براساس ماهیت ۲۷
- ۴-۱-۲ دسته‌بندی اوراق بهادار بر اساس جریان‌های نقدی ۲۷
- ۴-۲ بورس اوراق بهادار ۲۷
- ۴-۳ بازارهای معامله اوراق بهادار ۲۸
- ۴-۳-۱ بازار اولیه ۲۸
- ۴-۳-۲ بازار ثانویه و بورس اوراق بهادار ۲۹

فصل پنجم: پیشینه داخلی قراردادهای آتی ۳۱

فصل ششم: پیشینه خارجی قراردادهای آتی ۴۱

بخش دوم: مطالعه موردی (بررسی امکان‌سنجی به کارگیری قرارداد تحویل آتی روی اوراق مالی در بازارهای بورس اوراق بهادار ایران) ۴۷

فصل هفتم: کلیات ۴۹

۱-۷ مقدمه ۴۹

۲-۷ تعریف مسئله ۵۰

۳-۷ اهمیت مسئله ۵۲

۴-۷ اهداف ۵۳

۵-۷ فرضیه‌ها ۵۳

۶-۷ تعریف واژه‌ها و اصطلاحات ۵۴

فصل هشتم: مراحل انجام و راهکارهای آن ۵۷

۱-۸ مقدمه ۵۷

۲-۸ روش ۵۸

۳-۸ جامعه آماری ۵۹

۴-۸ حجم نمونه و روش نمونه‌گیری ۶۰

۵-۸ مقیاس و طیف ابزار اندازه‌گیری ۶۰

۶-۸ پایایی پرسش‌نامه ۶۱

۷-۸ روایی پرسش‌نامه ۶۲

۸-۸ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها ۶۲

۹-۸ مراحل اجرای تکنیک (AHP) ۶۳

فصل نهم: تجزیه و تحلیل داده‌ها ۶۹

۱-۹ مقدمه ۶۹

۲-۹ تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌ها ۶۹

۳-۹ بررسی فرضیه‌های مربوط به پرسش‌نامه‌ی اول ۷۳

۱-۳-۹ بررسی فرضیه اول ۷۴

۲-۳-۹ بررسی فرضیه دوم ۷۵

۳-۳-۹ بررسی فرضیه سوم ۷۷

۴-۳-۹ بررسی فرضیه چهارم ۷۹

۵-۳-۹ بررسی فرضیه پنجم ۸۱

۴-۹ رتبه‌بندی عوامل مؤثر در قرارداد تحویل آتی اوراق مالی ۸۲

۱-۴-۹ معیار فنی و ساختاری ۸۳

۲-۴-۹ معیار بازاریابی ۸۴

۳-۴-۹ نتایج رتبه‌بندی دو معیار اصلی ۸۶

۵-۹ خلاصه نتایج آزمون فرضیه ۸۶

فصل دهم: نتیجه‌گیری و پیشنهادها ۸۹

۱-۱۰ مقدمه ۸۹

۲-۱۰ نتایج کلی ۸۹

۳-۱۰ رتبه‌بندی عوامل مؤثر در قرارداد تحویل آتی اوراق مالی ۹۲

۴-۱۰ پیشنهاد کاربردی ۹۳

۵-۱۰ پیشنهاد علمی-محتوایی ۹۳

ISBN: 978-600-8799-07-8

